

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ЛУЦЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»**

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК. 1.3. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

освітня програма: «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

освітній рівень другий (магістерський)

галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальності: В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Вид дисципліни: обов'язкова

Обсяг, кредитів: 90/3

Форма підсумкового контролю: залік.

Луцьк 2025 рік

Робоча програма «Правове забезпечення інформаційної діяльності та захист інтелектуальної власності» для здобувачів освіти за галуззю знань В
Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальністю В13 Бібліотечна,
інформаційна та архівна справа.

25 серпня 2025 р. 23 с.

Розробники: Савич С. С., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
права та фінансів

Викладач: Савич С. С., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
права та фінансів

**Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
інформаційної, бібліотечної та архівної справи**
Протокол від 27.08.2025 року № 1

Завідувач кафедри

Кандидат філологічних наук

Наталія ЛЯШУК

**Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».**
27.08.2025 року

Доктор філологічних наук, професор

Зінаїда ПАХОЛОК

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	202 /202	202 /202	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/>
за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=23684>

Робочу програму перевірено
«29» серпня 2025 р.

Заступник директора з
освітньої діяльності

Інна ІВАНЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни обов’язкова	
	Спеціальність В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа	Цикл підготовки загальний	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів –1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітній ступінь <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.		82 год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 33,3% для заочної форми здобуття освіти – 8,8%		Вид семестрового контролю: залік	

Програма дисципліни виконується в повному обсязі незалежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми ОС «магістр» становить: 25% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні та контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання з метою набуття ними всіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання Університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти доєднатись за розкладом до аудиторних занять денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичний курс «Правове забезпечення інформаційної діяльності та захист інтелектуальної власності».

Навчальна програма орієнтована на формування основних компетентностей, пов'язаних з оволодінням знаннями про місце, роль і застосування інститутів права інтелектуальної власності у процесі здійснення інформаційної діяльності.

Мета курсу: забезпечити вивчення теоретичних засад та практичних механізмів додержання права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності. Висвітлити обмеження, які можуть передбачати різні інститути інтелектуальної власності при здійсненні інформаційної діяльності працівників, службових та посадових осіб різних організацій, сучасні тенденції інформатизації та цифровізації суспільства, зокрема бібліотечної, музейної та архівної сфери та місце права інтелектуальної власності у цих процесах, юридичної відповідальності за недодержання немайнових та майнових прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності різних суб'єктів.

Завданням вивчення курсу є формування у здобувачів освіти спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа теоретичних знань та практичних вмінь щодо додержання норм права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності підприємств, бібліотек, архівів та інших суб'єктів, де передбачено працевлаштування здобувачів цієї спеціальності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- зміст поняття права інтелектуальної власності, його інститути, що регулюють відносини в інформаційній діяльності, зміст майнових та особистих немайнових прав суб'єктів права інтелектуальної власності;
- особливості застосування норм права інтелектуальної власності при поширенні інформації у цифровому середовищі.
- основні тенденції розвитку авторського права у цифровому середовищі та його вплив на реалізацію права людини на інформацію;
- основне законодавство та судову практику у сфері права інтелектуальної власності, що забезпечує захист суб'єктів інформаційної діяльності.
- можливі випадки порушень прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності відповідних суб'єктів.

вміти:

- тлумачити законодавчі акти у сфері права інтелектуальної власності, що застосовуються в інформаційній діяльності.
- Визначати можливі факти порушень прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності;
- Визначати, яким інститутом права інтелектуальної власності регулюються конфліктні ситуації щодо об'єктів інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.
- Здійснювати правову взаємодію зі суб'єктами права інтелектуальної власності у професійній діяльності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ФК 1. Здатність до формування ефективної системи управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю.

ФК 2. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво інформаційно-аналітичними структурними підрозділами на підприємствах, в організаціях та установах, зокрема в архівних та бібліотечних.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ПРН 11. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

ПРН 15. Застосовувати законодавство, що регулює управління авторськими правами в інформаційній галузі.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Тема 1. Місце права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.

Право інтелектуальної власності як механізм захисту власності на інформацію. Право інтелектуальної власності та інформаційне право. Об'єкти права інтелектуальної власності та об'єкти інформаційних відносин. Дуалізм інтелектуальної власності. Вичерпання прав інтелектуальної власності та його значення у процесі поширення інформації. Право інтелектуальної власності та обмеження права на інформацію. Принцип вільного використання творів та його значення для забезпечення свободи інформаційної діяльності. Вільне використання творів та відкритий доступ до опублікованих творів: відмінності понять.

Тема 2. Право інтелектуальної власності в інформаційній діяльності державних органів

Публічна інформація та авторське право. Державна таємниця та об'єкти права інтелектуальної власності. Секретні винаходи та корисні моделі, держава як суб'єкт права інтелектуальної власності та інформаційної діяльності.

Тема 3. Інформаційна діяльність у комерційній сфері та право інтелектуальної власності.

Комерційна таємниця підприємства та право на інформацію. «Ноу-хау» як об'єкт права інтелектуальної власності та його значення в інформаційній діяльності підприємства. Бази даних підприємства як об'єкт інтелектуальної власності, їхні види та охорона. Логотип підприємства та його значення в інформаційній діяльності, правова охорона логотипу. Торговельна марка в інформаційній діяльності підприємства.

Тема 4. Інформаційна діяльність бібліотек та право інтелектуальної власності.

Електронні бібліотеки. Авторсько-правове регулювання діяльності бібліотек у «цифрову епоху». Технічні засоби захисту авторського права та бібліотечна діяльність. Обхід технічних засобів захисту авторського права у бібліотечній діяльності. Сирітські твори у інформаційній бібліотечній діяльності.

Тема 5. Додержання прав інтелектуальної власності в архівній та музейній справі.

Поняття суспільного надбання. Вільні ліцензії. «Оцифрування» музейних та архівних фондів як особливий вид їхньої інформаційної діяльності та захист авторських прав. Приватні архівні та музейні фонди та право інтелектуальної власності.

Тема 6. Здійснення права на інформацію особами з інвалідністю та право інтелектуальної власності.

Правове регулювання відтворення примірників творів шрифтом Брайля та діяльність бібліотек. Доступ до інформації осіб з вадами зору та слуху та авторсько-правові обмеження. Марракеський договір про полегшення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору або іншими обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію до опублікованих творів.

Тема 7. Порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності та юридична відповідальність.

Види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності. Цивільно-правова, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності,

їхня характеристика.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передусім цій дисципліні:

Вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення інформаційної діяльності та захист інтелектуальної власності» передбачає наявність у здобувачів освіти базових знань і практичних умінь у сфері інформаційно-аналітичної діяльності, сформованих під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Міжпредметні зв'язки: «Управління інноваційними документно-інформаційними проектами», «Стратегічний та операційний менеджмент і маркетинг інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності, методи бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів», «Системи управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю» та ін.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми роботи та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Механізми права інтелектуальної власності в правовому забезпеченні інформаційної діяльності															
Тема 1. Місце права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.	13	2	2				9	13	1					12	АР: опитування, СР: співбесіда, ІР: складання глосарію
Тема 2. Право інтелектуальної власності в інформаційній діяльності державних органів	13	2	2				9	13		1				12	АР: опитування, СР: бесіда ІР: захист ІНДЗ
Тема 3. Інформаційна діяльність у комерційній сфері та право інтелектуальної власності.	14	4	2				8	14	1					13	АР: опитування СР: бесіда ІР: захист презентації/ реферата
Тема 4. Інформаційна діяльність бібліотек та право інтелектуальної власності.	12	2	2				8	12		1				11	АР: опитування СР: Реферат/презентація ІР: захист ІНДЗ
Тема 5. Додержання прав інтелектуальної власності в архівній та музейній справі.	12	2	2				8	12	1					11	АР: опитування СР: письмове завдання ІР: захист ІНДЗ
Тема 6. Здійснення права на інформацію особами з інвалідністю та право інтелектуальної власності.	12	2	2				8	12		1				11	АР: опитування СР: письмове завдання ІР: захист ІНДЗ
Тема 7. Порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності та юридична відповідальність.	12	2	2				8	12	1	1				10	АР: опитування СР: письмове завдання ІР: захист ІНДЗ

Модульний контроль	2						2	2						2	Тести
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14				60	90	4	4				82	

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття 1. Місце права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності 1. Право інтелектуальної власності як механізм захисту власності на інформацію. 2. Право інтелектуальної власності та інформаційне право. 3. Об'єкти права інтелектуальної власності та об'єкти інформаційних відносин. 4. Дуалізм інтелектуальної власності. 5. Вичерпання прав інтелектуальної власності та його значення у процесі поширення інформації. 6. Право інтелектуальної власності та обмеження права на інформацію. 7. Принцип вільного використання творів та його значення для забезпечення свободи інформаційної діяльності. 8. Вільне використання творів та відкритий доступ до опублікованих творів: відмінності понять	2
2	Практичне заняття 2. Право інтелектуальної власності в інформаційній діяльності 1. Поняття права інтелектуальної власності та його інститути. Суб'єкти права інтелектуальної власності, їхні права та обов'язки. Об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Право інтелектуальної власності та інформаційна діяльність. Право на інформацію. Інформація, яка може бути віднесена до об'єктів права інтелектуальної власності. 3. Обмеження інформаційної діяльності нормами права інтелектуальної власності. 4. Принцип вільного використання творів та його значення у інформаційній діяльності. Сфери інформаційної діяльності, де допускається вільне використання творів.	2
3	Практичне заняття 3. Інформаційна діяльність у комерційній сфері та право інтелектуальної власності. 1. Комерційна таємниця підприємства та право на інформацію. 2. «Ноу-хау» як об'єкт права інтелектуальної власності та його значення в інформаційній діяльності підприємства. 3. Бази даних підприємства як об'єкт інтелектуальної власності, їхні види та охорона. 4. Логотип підприємства та його значення в інформаційній діяльності, правова охорона логотипу. 5. Торговельна марка в інформаційній діяльності підприємства.	2
4	Практичне заняття 4. Інформаційна діяльність бібліотек та право інтелектуальної власності. 1. Електронні бібліотеки. Авторсько-правове регулювання діяльності бібліотек у «цифрову епоху». 2. Технічні засоби захисту авторського права та бібліотечна діяльність. Обхід технічних засобів захисту авторського права у бібліотечній діяльності. 3. Сирітські твори у інформаційній бібліотечній діяльності.	4

5	Практичне заняття 5. Додержання прав інтелектуальної власності в архівній та музейній справі. - Правові підстави діяльності електронних бібліотек в Україні. Обмеження інформаційної діяльності бібліотек у «цифрову епоху» засобами авторського права. «Твори-сироти» та бібліотечна діяльність. - Поняття та зміст технічних засобів захисту авторського права (ТРМ) та їхній вплив на діяльність електронних бібліотек. - Додержання норм права інтелектуальної власності у музейній та архівній справі. Цифровізація архівів, музеїв та авторське право.	2
6	Практичне заняття 6. Інформаційні права осіб з інвалідністю та право інтелектуальної власності. Юридична відповідальність за недодержання норм права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності - Доступ до інформації людьми з інвалідністю та право інтелектуальної власності. - Види порушень прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності та їх класифікація. - Цивільно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. - Адміністративно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. - Кримінально-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.	2
Разом		14

4.3.2. Індивідуальна науково-дослідна робота (науковий проєкт)

Індивідуальна науково-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом наукового проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді наукового дослідження: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ опрацювання понятійного апарату (2 балів);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (3 бали);
- ✓ повідомлення з теми: сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (3 бали);
- ✓ дослідження з тематики у вигляді реферату із прилюдним захистом (10 балів);
- ✓ підготовка тез доповіді, статті (10 балів);
- ✓ доповідь на науковій конференції (без публікації тез) (5 балів);
- ✓ проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики освітнього компонента (5 балів за один, 10 – за всі).

Тематика ІНДЗ

- Право інтелектуальної власності як юридичний механізм захисту інформації.
- Доступ до публічної інформації та авторське право: проблемні питання.

3. Комерційна таємниця як механізм захисту інформації підприємства.
4. Правовий режим державної таємниці.
5. Технічні засоби захисту авторського права (ТРМ) та право на доступ до інформації.
6. Принцип вільного використання творів в історичній ретроспективі та на сучасному етапі.
7. Історичні етапи розвитку авторського права як системи захисту прав власників інформації.
8. Зміст та характеристика майнових прав інтелектуальної власності.
9. Зміст та характеристика особистих немайнових прав інтелектуальної власності.
10. Бази даних як об'єкт інтелектуальної власності та об'єкт інформаційної діяльності підприємства.
11. Цифровізація інформаційної діяльності у бібліотечній, архівній та музейній справі та право інтелектуальної власності.
12. Юридична відповідальність бібліотек за порушення авторських прав при цифровізації творів.
13. Проблеми реалізації особами з інвалідністю права на доступ до інформації та авторське право.
14. Логотип як засіб інформаційної комунікації підприємства.
15. Обхід технічних засобів захисту авторського права як форма самозахисту при реалізації права на інформацію.
16. Авторське право у цифрову епоху як перешкода у реалізації інформаційних прав людини.
17. Поняття та зміст категорії «суспільне надбання».
18. Класифікація порушень прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.
19. Дотримання прав інтелектуальної власності при адмініструванні соціальних мереж.
20. PR-технології та додержання прав інтелектуальної власності.
21. Ведення блогу та додержання прав інтелектуальної власності.
22. Авторське право, штучний інтелект та інформаційна діяльність.
23. Кримінальна відповідальність за порушення авторських прав.
24. Адміністративно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Складання плану роботи	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку питання	2 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
Разом		10 балів

4.3.6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Місце права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.	9
2	Тема 2. Право інтелектуальної власності в інформаційній діяльності державних органів	9
3	Тема 3. Інформаційна діяльність у комерційній сфері та право інтелектуальної власності.	8
4	Тема 4. Інформаційна діяльність бібліотек та право інтелектуальної власності.	8
5	Тема 5. Додержання прав інтелектуальної власності в архівній та музейній справі.	8
6	Тема 6. Здійснення права на інформацію особами з інвалідністю та право інтелектуальної власності.	8
7	Тема 7. Порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності та юридична відповідальність.	8
	Разом	60

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Форми контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Механізми права інтелектуальної власності в правовому забезпеченні інформаційної діяльності			
Тема 1. Місце права інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.	Співбесіда, опрацювання понятійного апарату	2	I-II
Тема 2. Право інтелектуальної власності в інформаційній діяльності державних органів	Співбесіда	2	III-IV
Тема 3. Інформаційна діяльність у комерційній сфері та право інтелектуальної власності.	Співбесіда	2	V-VI
Тема 4. Інформаційна діяльність бібліотек та право інтелектуальної власності.	Реферат/презентація	2	VII-VIII
Тема 5. Додержання прав інтелектуальної власності в архівній та музейній справі.	Письмове завдання	2	VII-VIII
Тема 6. Здійснення права на інформацію особами з інвалідністю та право інтелектуальної власності.	Письмове завдання	2	IX-XII
Тема 7. Порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності та юридична відповідальність.	Письмове завдання	3	XIII-XV
Разом: 60 год.	Разом: 15 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності за темами курсу «Правове забезпечення інформаційної діяльності та захист інтелектуальної власності» використовуються комплекс загальних методів навчання: словесні методи – лекція, опитування, бесіда та обговорення проблемних питань на практичних заняттях; наочні методи – ілюстрування навчального матеріалу із використанням мультимедійних презентацій PowerPoint, відеоматеріалів та інших засобів

інформаційно-комунікаційних технологій; дослідницькі методи – виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ); методи самостійної роботи – опрацювання навчальної, наукової та інформаційної літератури за темами дисципліни, виконання завдань для самостійної роботи тощо.

5.1. Інтегративні методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються спеціальні інтегративні методи навчання: диференційоване та індивідуалізоване навчання; адаптація навчальних матеріалів і завдань до індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти; використання доступних цифрових та мультимедійних ресурсів; поєднання індивідуальних, парних і групових форм роботи; створення безпечного, доброзичливого та недискримінаційного освітнього середовища; забезпечення гнучких форм комунікації та оцінювання результатів навчання.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 1 змістового модуля.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100 бальною.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та виконання й захисту індивідуальних завдань і завдань самостійної роботи й має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Він реалізується у формі опитування на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, перевірки результатів виконання різноманітних завдань індивідуальної та самостійної роботи (опрацювання питань зазначених тем самостійної роботи, рефератів, джерел по темі та понятійного апарату) тощо.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів	Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові			
1.1. Відвідування лекцій	1	8	
1.2. Відвідування практичних занять	1	7	
1.3. Робота на практичному занятті	25	7	25
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	15	7	15
1.5. Виконання модульної роботи	40	1	40
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	20	1	10
Разом			90
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 90			
II. Вибіркові			
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
2.1. опрацювання понятійного апарату			2
2.2. анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки			3
2.3. повідомлення з теми: сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження			3
2.4. дослідження з тематики у вигляді реферату із прилюдним захистом			10
2.5. підготовка тез доповіді, статті			10
2.6. доповідь на науковій конференції (без публікації тез) (5 балів);			5
2.7. проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики освітнього компонента (5 балів за один, 10 – за всі).			10
Разом		не більше	10
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10			
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100			

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛКУ

1. Право інтелектуальної власності як механізм захисту власності на інформацію.
2. Право інтелектуальної власності та інформаційне право.
3. Характеристика основних законодавчих актів у сфері інтелектуальної власності.
4. Об'єкти права інтелектуальної власності та об'єкти інформаційних відносин.
5. Принцип дуалізму права інтелектуальної власності та його зміст. Значення принципу дуалізму в інформаційній діяльності.
6. Об'єкти авторського права в інформаційній діяльності, їхні види та класифікація.
7. Характеристика видів інформації, що не відноситься до об'єктів авторського права.

8. Поняття репрографічного відтворення творів та його застосування в інформаційній діяльності.
9. Розповсюдження об'єктів авторського та суміжних прав та його зміст.
10. Об'єкти суміжних прав в інформаційній діяльності.
11. Аудіовізуальні твори в інформаційній діяльності.
12. Право інтелектуальної власності та обмеження права на інформацію.
13. Принцип вільного використання творів та його значення для забезпечення інформаційної діяльності.
14. Відкритий доступ до опублікованих творів та його зміст.
15. Публічна інформація та авторське право.
16. Принцип вичерпання майнового авторського права та його значення в поширенні інформації.
17. Державна таємниця та об'єкти права інтелектуальної власності.
18. Держава як суб'єкт інформаційної діяльності та суб'єкт права інтелектуальної власності.
19. Секретні винаходи та корисні моделі та доступ до інформації.
20. Комерційна таємниця підприємства та право на інформацію.
21. «Ноу-хау» як об'єкт права інтелектуальної власності та його значення в інформаційній діяльності підприємства.
22. Бази даних підприємства як об'єкт інтелектуальної власності, їхні види та охорона.
23. Логотип підприємства в інформаційній діяльності.
24. Правова охорона логотипу.
25. Поняття торговельної марки та її роль в інформаційній діяльності підприємства.
26. Правове регулювання діяльності електронних бібліотек та репозитаріїв.
27. Авторсько-правове регулювання діяльності бібліотек у цифровому середовищі.
28. Баланс права інтелектуальної власності та інформаційних прав особи.
29. Електронні ресурси бібліотек закладів вищої освіти: особливості правового регулювання та доступу.
30. Технічні засоби захисту авторського права та бібліотечна діяльність.
31. Обхід технічних засобів захисту авторського права у бібліотечній діяльності.
32. Договори на використання творів.
33. Управління майновими правами суб'єктів авторського та суміжних прав та реалізація права на доступ до інформації.
34. Поняття сирітських творів (orphan works) та особливості роботи з ними бібліотек.
35. Поняття суспільного надбання.
36. Вільні публічні ліцензії на використання об'єктів авторського права та суміжних прав та інформаційна діяльність.
37. Характеристика вільних ліцензій Creative Commons.
38. Дотримання прав інтелектуальної власності при адмініструванні соціальних мереж.
39. PR-технології та додержання прав інтелектуальної власності.
40. Ведення блогу та додержання прав інтелектуальної власності.
41. Оцифрування музейних та архівних фондів як вид їхньої інформаційної діяльності та захист авторських прав.
42. Приватні архівні й музейні фонди та право інтелектуальної власності.
43. Правове регулювання відтворення примірників творів шрифтом Брайля та діяльність бібліотек.
44. Доступ до інформації осіб з вадами зору та слуху та авторсько-правові обмеження.
45. Характеристика Марракеського договору про полегшення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору або іншими обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію до опублікованих творів.
46. Види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.
47. Класифікація порушень прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.
48. Цивільно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.

49. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
 50. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності в інформаційній діяльності.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота					Інд. робота	Мод уль ний кон тро ль	Сума	Залік*
Змістовий модуль				Самост. робота				
Змістовий модуль 1								
Т 1-2	Т 3	Т 4-5	Т 6-7	15	20	40	100	не більше 30
6	6	6	7					

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Електронний навчальний комплекс дисципліни «Правове забезпечення інформаційної діяльності та захист інтелектуальної власності». – Режим доступу : <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=23684>

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- наявність навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, форматах для осіб з інвалідністю;
- наявність матеріалів в електронному форматі до курсу розміщених на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=23684>

8.2. Глосарій

(термінологічний словник)

автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір

база даних (компіляція даних) - сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі - електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

виключне право - майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого цим Законом;

оприлюднення (розкриття публіці) твору - здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

репрографічне відтворення (репродукування) - факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом фотокопіювання або іншими подібними способами, крім запису в електронній (у тому числі цифровій), оптичній чи іншій формі,

яку зчитує комп'ютер;

розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав - будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;

спеціальний цифровий формат для сліпих, осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією - цифровий формат для запису аудійованої книги, яка має зручну навігацію і сприяє швидкому пошуку необхідного матеріалу (сторінка, розділ, параграф, таблиця тощо);

суспільне надбання - твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився.

8.3. Рекомендована література

Основна:

1. Авторське право для бібліотекарів : навч. посіб. Київ : ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. 196 с. URL: https://library.khmnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/avt_pravo_bibl.pdf (дата звернення: 05.08.2025).
2. Менсо І. В. Правове регулювання діяльності електронних бібліотек щодо використання творів у цифровій формі: монографія. - Київ : «Інтерсервіс», 2019. 176с.
3. Сорока Н. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід: монографія. Харків : Право, 2019. 332 с.
4. Іванова М., Білінець Н. Ратифікація Марракешського договору та нові можливості бібліотек у забезпеченні конституційних прав осіб з вадами зору // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2022. Вип. 64. С. 275–288. DOI: 10.15407/nr.64.275.
5. Іванова М. В., Іванов Ю. Ф. Марракешський договір та авторське право в бібліотечній сфері. *Траєкторія науки*. 2020. Т. 6, № 6. С.8001–8009. DOI: 10.22178/pos.59-9.
6. Майданик Л. Р. «Винятки та обмеження з майнових авторських прав: баланс приватного і публічного інтересів» // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 1. С. 5–12. DOI: 10.33731/12020.200227.
7. Троцька В. М. Правові аспекти використання бібліотеками та іншими закладами творів, що вийшли з комерційного обороту. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 5-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2021_2_2
8. Троцька В. М. Відкритий доступ до опублікованих творів: питання дотримання авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 22-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2020_2_4
9. Удовик В., Литвинова Л., Пономаренко З. Питання про повторне використання творів образотворчого мистецтва статусу Суспільного надбання галерей, бібліотек, архівів і музеїв (GLAM) в аспектах європейської реформи авторського. *Бібліотечний вісник*. 2022. № 2. С. 3-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2022_2_3
10. Шевченко М. Авторське право в контексті оцифрування документів ХХ століття бібліотеками України: законодавчий і техніко-технологічний аспекти. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 7. С. 13-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2022_7_5
11. Іванова М. Критерії охороноздатності баз даних у діяльності бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 56. С. 111-120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2019_56_9
12. Зеров К. О. Інтелектуальна власність в сфері інформаційно-комунікаційних технологій. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 32-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2021_5_5

Допоміжна:

1. Савич С. Авторське право у цифровому середовищі: проблема монополії правовласника та забезпечення умов вільного використання творів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. № 10. 2015. С.86-92.

7.4. Інформаційні ресурси

1. <http://zakonrada.ua>
2. <http://.mediasapiens>
3. <http://journalib.univ.kiev.ua/> - електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка
4. <http://imi.org.ua/> - Інститут масової інформації
5. <http://osvita.mediasapiens.ua/> - Сайт «Медіаграмотність»
6. <http://www.telekritika.ua/> - українське інтернет-видання про медіа.
7. <https://mip.gov.ua/content/pro-ministerstvo.html> - сайт Міністерства інформаційної політики

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	ноутбук	проектор
Семінарське заняття	ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету